

„fiddet“, er Gjenstand for sine Medborgeres Mis-
kjendelse, før Dommen er falden. Jeg skal nævne
et Sideskifte hertil — det faar jeg nok Lov til
at nævne som en Parallel — at naar saa en
Mand eller Kvinde har faaet sin Dom og ud-
staaet sin Straf, er Samfundet ligesaa ubilligt
mod dette Individ, som det er imod den, der endnu
ikke har udstaaet sin Straf, idet Folk netop paa
Grund af, at de ikke have haft Delagtighed i
Domsmagtens Udøvelse, udstrække den straffende
Myndighed udover selve Straffetiden og lade
Stallen undgaae for sin Brøde ogsaa efter den
Tid, da han har udstaaet Straffen. Vel har man
søgt at raade Bod herpaa ved at give Bedkom-
mende Ret til efter 5 Mars sædelig og ulastelig
Bandel at faae Kresopreising, men denne Ret
forbliver desto værre saa hyppig ubenyttet. I det
jeg med den ærede foregaaende Taler kan gaa ind
paa at indrømme, at dette Lovarbejde i mange
Denjender er et stort Fremskridt fra den nuvæ-
rende Retstilstand, skal jeg dog gjøre opmærksom
paa, at Hovedsagen jo netop er det, som det
ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds
(Steffensen) vil have ud af Loven, nemlig Næv-
ningerne. Hvis Nævninger tages ud af dette
Lovforslag, da vil jeg tillade mig at sige, at vi
lige saa gjerne kunne blive ved den nu bestaaende
Retstilstand, uagtet jeg ikke synes, at den er saa
meget god. Skal jeg heromme Lovforslaget,
da maa jeg følge den ærede foregaaende Taler
i at sige, at det er den Udvilling af
Nævningeinstitutionen, som herester vil komme
tilstede, der for mig er Kjernepunktet i Lovfor-
slaget, idet jeg dog ligesom han maa beklage, at
Nævningeinstitutionen ikke er gjennemført paa
alle de Punkter, hvor Grundloven foreskriver det.
Under den forrige Sag blev jeg, da jeg talte om
Nævninger, afbrudt af den høitærede Formand;
men jeg vil sige, at uagtet det ikke staar i
Grundloven, at Nævninger skulde benyttes ogsaa
i civile Sager, saa vil jeg dog holde paa, at der
maa gives Leilighed til at kunne paatalde Næv-
ninger i adskillige civile Sager, thi det anser jeg
for at være et Fremskridt i vor Retsslogvning.
Der findes her i Lovforslaget Paragrafer, som
foreskrive, i hvilke Tilfælde man kan undlade at
benytte Nævninger. Jeg er enig med den ærede
foregaaende Taler i, at der er givet Domsmagten
en for stor Myndighed til at unddrage Nævning-
erne for forskellige Sager; men paa den anden Side
kan jeg dog heller ikke negte, at der ogsaa bør
være saadanne Sager, hvor Nævninger bør ude-
lades. At træffe den rette Grændse imellem disse
Tilfælde er jo ikke saa let, men det er jo det,
som man maa søge at opnaa imellem Sagens
første og anden Behandling. Naar der staar i
Grundloven, at Offentlighed og Mundtlighed skal
indsføres, saa maa jeg gjøre opmærksom paa, at
der her i dette Lovforslag i § 79 er taget Be-
stemmelse om, at Retten kan beslutte, at For-

handlingen skal foregaa for lukkede Døre i Sager,
som have med den offentlige Sædelighed at gjøre.
Der kunde jo være Spørgsmaal, om der ikke ogsaa
her skulde et Søgmandselement med til at
tæge Bestemmelse om, hvorvidt dette bør ske.
Dommeren har det i sin Haand at holde over en
vis Belansthedighed under selve Retssagen; men
jeg har nu den Mening, at Offentlighed i Alt er
det Bedste, og at Alt, hvad der bliver holdt hem-
meligt, ogsaa paa Sædelighedens Omraade, er
Sædelighedens værste Fjende. Hemmeligheds-
kræmmeri paa disse Omraader er Sædelighedens
værste Fjende, thi man tror, at der ligger noget
ganste Andet bagved end det, der i Virkeligheden
ligger bagved. Den Sty, som mange Mennesker
have for at drage i og for sig naturlige,
men besvære ogsaa meget sørgelige For-
hold frem, er noget af det, der ligesom
er i Paat med, at man lukker Døren til for at
en hel Del skal have Lov til at gaa i Svang
uden at blive paatalt af Retten. Det, som jeg
her paataler, er altsaa den store Fristelse, som
der kan gives for Dommeren til at bryde
Offentlighedsprincippet. Hvad Holigens Ufranke-
lighed angaar, da har den ærede foregaaende
Taler jo omtalt dette ikke saa lidt, men naar de
Herrer ville efterse f. Ex. Lovforslagets §§ 112
og 128, saa ville De se, at der er Tale om en
Underfølgelse, som kan blive af stor Betydning,
og som gjør store Indgreb i Borgernes lovlige
private Silling. Der er blevet talt om, at
denne Retssforfatning vilde komme til at koste os
mere, fordi der kræves en hel Mængde flere
Embedsmænd; der er nemlig flere Dommere,
flere Anklagere, maaske ogsaa flere Retsskriver-
e — dette Embede har jo i mange Tilfælde været
forenet med Dommerembedet. Derhos skulde
Vidner gjøre lange Reiser, hvad der ogsaa vilde
fordyre Retsspleien. Det er nævnt, og det har
jo sin store Berettigelse, at det er nævnt, men
jeg maa gjøre gjældende, især da det ærede
Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein)
har omtalt dette under den foregaaende Sag, at
min Hovedtanke ved mit første Fordrag jo
var den, at naar man fik Domsmagten godt
indrettet paa de første Trin, saaledes at man ved
Underretterne, de nederste Retter, fik dygtige
Dommere, som nøde Lids og Afgelse hos Befolk-
ningen, vilde mangfoldige Sager ikke blive
appellerede. Dette gjaldt for det forrige Lov-
forslags Vedkommende. For dette Forslags Ved-
kommende er der et andet Forhold tilstede, nemlig
dette, om Dvirigheden vil lade det bero ved den
Kjendelse, som der er Tale om ved Under-
retten. Her er i dette Lovforslag talt om,
hvilke Sager der skulle for Underretten, det
er ikke alle Slags kriminelle Sager, det er
ikke alle Brud paa Samfundsordenen, alle
Misgjerningsager, som komme for Underretten,
Derved er det jo ogsaa saaledes, at Fordyring